

Narodna banka na Republika Makedonija
Direkcija za istražuvawe

Mese~na informacija
12 / 2007

Fevruari, 2008 godina

S O D R @ I N A

Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulativa vo Republika Makedonija vo dekenvri 2007 godi na	4
I. Dvi `ewa vo realni ot sektor	6
II. Monetarni dvi `ewa	7
III. Nadvore{ notrgovski i devizni dvi `ewa	9
Prilogtabeli	12

**Pozna~ajni ekonomski nast ani i promeni vo zakonskat a regulat iva
vo dekenvri 2007 godi na**

- ❖ Na 1 dekenvri, of icijalno po~na so rabot a novat a mlekar nica Svidmilk (Swedmilk) Makedonija, koja { t o pret st avuva „grinfild“-invest icija na { vedski ot invest iciski fond, vo iznos od 15 mi li oni evra.
- ❖ Na 1 dekenvri be { e predadeno vo upot reba novot o korit o na rekat a Temnica vo rudnikot za lignit vo REK „Oslomej“ kaj Ki~evo. So invest icijat a vo vrednost od sedum mi li oni evra }e se ovozmo` i nepre~eno ekspl oati rawe na okolu osum mi li oni t oni lignit vo rudnikot „Oslomej - Zapad“ vo slednit e deset godi ni.
- ❖ Na 6 i 7 dekenvri bea doneseni re { enija od st rana na Narodnat a banka na Republi ka Makedonija za izdavawe pret hodna soglasnost na „Cent ral nat a kooperat ivna banka“ AD Sofija, Republi ka Bugarija, za st eknuvawe 66,67% od vkupni ot broj akcii vo „Po { t enska banka“ AD Skopje i 100% od vkupni ot broj akcii so pravo na glas vo „Sileks banka“ AD Skopje, pri { t o t ransakci it e za st eknuvawe na akcii t e t reba da se izvr { at vo rok od 180 dena od denot na dobi vawet o na soglasnost a od guvernerot .
- ❖ Na 10 dekenvri, spored odlukat a na Regulat ornat a komisija za energet ika, raf ineriski t e i maloproda` nit e ceni na naf t enit e derivat i bea namaleni vo prosek za 2,12% i 1,47%, soodvet no („Slu` ben vesnik na RM“ br. 149/2007), a spored odlukat a od 24 dekenvri t ie se zgolemi ja vo prosek za 1,53% i 0,67%, soodvet no („Slu` ben vesnik na RM“ br. 155/2007), vo soglasnost so dvi` ewet o na prose~nat a cena na surovat a naf t a na svet ski ot pazar.
- ❖ Na 10 dekenvri, Federacijat a na farmeri na Republi ka Makedonija (FFRM) pot pi { a Memorandum za sorabot ka so Agencijat a za pot t iknuvawe na razvojt (APRZ) i so nevladinat a organizacija „Fagri kom“, vo ramki na Proekt ot za poddr { ka na sovet odavni uslugi vo zemjodel st vot o (MAASP), so cel da se podgot vat zemjodel ci t e za izrabot uvawe delovni planovi so { t o bi im se ovozmo` ilo ef i kasno korist ewe na sredst vat a od evropski t e pret prist apni fondovi.
- ❖ Na 11 dekenvri, vo Skopje, be { e promoviran ~et irigodi { ni ot Proekt za odr` liva energija od st rana na Agencijat a za energet ika na Republi ka Makedonija, f i nansi ran so donacija od Globalni ot ekolo { ki fond, upravuvan od Svet skat a banka. Osnovnat a cel na proekt ot e da go razvie pazarot na energija vo Makedonija, da obezbedi funkci onirawe na kompanijat a za energet ski uslugi „MT ESKO“ formirana od AD „MEPSO“ i AD „Toplif ikacija“, kako i da razvie i da ocenuva energet ski proekt i koi }e bidat poddr` uvani od Makedonskat a banka za poddr { ka na razvojt i komercijalni t e banki.
- ❖ Na 12 dekenvri, vo slobodnat a ekonomska zona Bunarxi k, be { e ot vorena fabri kat a na „Xonson kont rols“ za proizvodst vo na elekt ronska oprema za avt omobili , namenet a za prod a` ba vo pove }e zemji. Pri t oa, vo prvata f aza }e bidat anga` irani 150 rabot ni ci, a so slednat a f aza se predvideni dopolnit elni vlo` uvawa, so { t o brojot na vrabot enit e bi dost ignal 500.
- ❖ Na 19 dekenvri vo Skopje, vo organizacija na Minist erst vot o za ekonomija, se odr` a konferenci ja za promoci ja na Programat a za konkurent nost i inovat ivnost na Evropskat a komisija, zaradi zapoznavawe na ekonomski t e subjekt i i inst it uci it e vo Republi ka Makedonija so mo` nost it e { t o gi nudi Programat a za peri odot od 2007 do 2013 godi na.
- ❖ Na 19 dekenvri vo Brisel, Republi ka Makedonija dobi akredit acija za Programat a za korist ewe na sredst vat a za ruralen razvoj od pret prist apni t e fondovi na Evropskat a unija (I PARD) za peri odot 2007 - 2013 godi na.

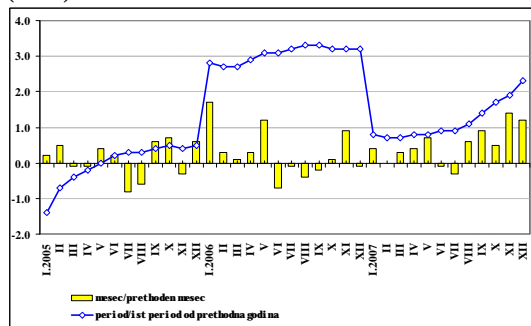

- ❖ Na 20 dekemvri vo Skopje, be{ e pot pi { an dvegodi { en Memorandum za part nerst vo me/ u makedonskat a, bel gradskat a, zagrepskat a i qubqanskat a berza, so cel da se f ormi ra regi onal en pazari i zaradi pret st avuvawe pred evropski t e i svet ski t e i invest i t ori.
- ❖ Na 26 dekemvri bea promovirani prvi t e i invest i ciski sovet ni ci, po zavr{ uvawet o na prvata obuka od st rana na Komisijat a za hart ii od vrednost , { t o pret st avuva nova prof esija na pazarot na kapi t al vo Republ i ka Makedonija.
- ❖ Vo dekemvri, Komisijat a za hart ii od vrednost donese re{ enie za davawe odobrenie za izdavawe dolgoro~ni hart ii od vrednost , so koe na „ProKredit banka“ AD Skopje £ se odobruva prvata emisija na dol ` ni~ki hart ii od vrednost , { t o pret st avuva prva emisija na korporat ivni obvrznic i od st rana na banka vo Republ i ka Makedonija. Pri t oa, bankat a }e izdade 5.000 obvrznic i vo iznos od 300.000.000 denari, so kamata na st apka od 8,4%, godi { no, i rok na dospevawe od t ri godini („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 155/2007).
- ❖ Vo dekemvri, Agencijat a za supervizi ja na kapi t al no f i nansi rano penzi sko osi guruvawe donese Odluka za visi nat a na mese~ni ot nadomest od pri donesi { t o go naplat uva od dru{ t vat a za upravuvawe so penzi ski f ondovi za 2008 godina, spored koja mese~ni ot nadomest od pri donesi za 2008 godina e namel en i iznesuva 1% („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 158/2007).
- ❖ Novi zakonski propisi :
 - Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za edno{ al t erski ot sist em i za vodewe na t rgovski ot regist ar i regist ar na drugi pravni lica („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 150/2007);
 - Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za penziskot o i invalidskot o osi guruvawe („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 153/2007);
 - Zakon za izvr{ uvawe na Buxet ot na Republ i ka Makedonija za 2008 godina („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 160/2007);
 - Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za personalni ot danok na dohod („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 160/2007);
 - Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za danokot na dobivka („Slu ` ben vesnik na RM“ br. 160/2007).

I. Dvi`ewa vo realni ot sektor

Porastot na op{ toto nivo na ceni vo ekonomijata prodol`i i vo posledni ot mesec od 2007 godina, so mese~na stapka na inflacija od 1,2%. Porastot glavno be{e usloven od povi sokite ceni vo kategorijata „ishrana“ (za 2,4%) pri porast na cenite na sve`iot zelen~uk, sve`oto i kiseloto mleko i na `itnite proizvodi (zaradi porastot na cenata na lebot i pe~ivata, no i na cenite na `itoto). Kaj preostanate kategorii od inflaciski ot indeks bea registrirani divergentni pomestuvawa, pri {to pozna~aen porast zabele`aa cenite na obuvkite i na ugostitel skite uslugi (glavno cenite na hranata i pijalacite vo ugostitel skite objekti), dodeka cenite na soobra`ajni te i telekomunikaciski te uslugi i cenite vo kategorijata „obrazovanie i kultura“ se dvi`ea vo sprotivna nasoka.

Grafikon 1
Tro{oci na `ivotot
(vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika.

Vo dekemvri 2007 godina, nivoto na potro{uva~kite ceni zabele`a porast od 6,1% na godi{na osnova, pri zna~ajna promena kaj tro{ocite za ishrana (porast od 12,8%), odrazuvaj}i gi povi sokite ceni na `itnite proizvodi, rastitelni te masti, sve`iot zelen~uk i ovo{jeto. Prose~nata stapka na inflacija prodol`i da se intenzivira (za dopolnitelni 0,4 p.p. vo dekemvri) i vo 2007 godina iznesuva{e 2,3%, vo uslovi na povi sokite ceni na hranata i elektri~nata energija, nasproti poniskite ceni na telekomunikaciski te uslugi.

Vo dekemvri 2007 godina, cenite na proizvoditelite na industriski

proizvodi² zabele`aa minimalno zgolemuwawe vo odnos na prethdni ot mesec za 0,1%. Vakvoto dvi`ewe na cenite celosno e usloveno od povi sokite proizvodstveni ceni vo prerabotuvaki ot sektor, odnosno od povi sokite ceni na proizvoditelite na prehranbeni proizvodi i pijalaci (pridones od 0,5 p.p. za vkupni ot porast). Vo ramkite na ovoj industriski sektor, cenite na proizvoditelite na nafteni derivati se dvi`ea vo sprotivna nasoka (negativen pridones od 0,3 p.p.), vo soglasnost so namaluvaweto na rafineriskite ceni so odlukite na Regulatornata komisija za energetika od 26 noemvri i 10 dekemvri 2007 godina. Vo pogolemi ot broj od preostanate prerabotuvaki granki be{e registrirano stabilno nivo na ceni, dodeka mnogu pomal del od niv zabele`aa minimalni pomestuvawa.

Na godi{na osnova, vo dekemvri 2007 godina, cenite na proizvoditelite na industriski proizvodi bea povi sokite za 4,2%, {to be{e usloveno vo najgolem del od zgolemenite ceni vo prerabotuvakata industrija. Visokite godi{ni stapki na porast na proizvodstvenite ceni, vo poslednite tri meseci, uslovi ja umereno zasiluvawe na kumulativni ot porast na cenite, koi {to vo prosek, vo 2007 godina, zabele`aa zgolemuwawe za 1,6% vo sporedba so 2006 godina, pri porast na cenite vo energetski ot i prerabotuvaki ot sektor i nepromenetost na cenite vo rudarstvoto. Analizirano po oddelni dejnosti, najgolemo inflatorno vlijanie ,na kumulativna osnova, e registrirano kaj proizvodstvenite ceni na energijata (poradi povi sokata cena na elektri~nata energija) i na prehranbenite proizvodi i pijalaci, pri delumen deflatoeren efekt na poniskite ceni na proizvoditelite na nafteni derivati.

Vo dekemvri 2007 godina, vkupni ot obem na industriskot proizvodstvo³ zabele`a mal mese~en porast od 0,2%. Pozitivni dvi`ewa se registrirani vo rudarski ot sektor (zgolemena ekstrakcija na energetski i metalni rudi) i vo energetski ot sektor (zna~aen porast na

² Prethodni podatoci na DZS.

³ Prethodni podatoci na DZS.

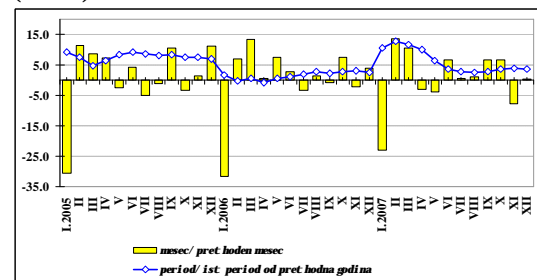

proizvodstvoto na edna termocentrala), koi{to ostvariya mese-en porast na proizvodstvoto za 24,5% i 22,3%, soodvetno (vkupen pridones od 3,9 p.p.). Nepovolni pomestuvawa zabele`a prerabotuva-ka industriya, koja{to e najdominantna (pad na proizvodstvoto za 3,8% i negativen pridones od 3,7 p.p.), poradi zna-itelniot pad od 49,4% kaj metaloprerabotuva-kata industriya, kako i padot na proizvodstvo na grade`ni materijali (30%).

Vo odnos na isti ot mesec od prethodnata godina, vo dekemvri 2007 godina, obemot na industrijskoto proizvodstvo ostvari umeren porast od 2,6%, odrazuvaj}i go porastot na proizvodstvoto kaj site tri industrijski sektori. Prose-ni ot godi{en porast na industrijskoto proizvodstvo vo 2007 godi na iznesuva{e 3,7%, vo odnos na 2006 godi na. Toj e rezultat na zgolemenoto proizvodstvo vo prerabotuva-ki ot i rudarski ot sektor (pridones od 4,4 i 0,4 p.p., soodvetno, vo vkupni ot porast), dodeka padot vo energetski ot sektor vlijae{e negativno, namaluvaj}i go porastot na industrijskoto proizvodstvo za 1,1 p.p. Vo ramki na prerabotuva-ki ot sektor, najzna-aen porast be{e registri ran kaj proizvodstvoto na osnovni metali i vo metaloprerabotuva-kata industriya (so zaedni-ki pridones od 5,8 p.p.). Isto taka, zna-itel en porast be{e zabele`an i kaj prehranbenata industriya (pridones od 1,2 p.p.), dodeka rastot kaj

proizvodstvoto na grade`ni materijali be{e poumeren. Od industriite koi{to bele`at negativni promeni, najvlijatelen e padot kaj industrijata za obleka i elektri-ni ma{ini i aparati (so zaedni-ki negativ en pridones od 2,5 p.p.). Sumirano, obemot na proizvodstvo vo 2007 godina e zgolemen kaj edinaeset prerabotuva-ki granki, vo odnos na 2006 godina, koi{to so-inuvaat 60,5% od obemot na prerabotuva-kata industriya. Najzna-aen pridones za rastot na rudarskoto proizvodstvo (9,8%) ima{e ekstrakcijata na metalni rudi (0,6 p.p.), dodeka padot kaj energetski ot sektor od 9,5% vlijae{e negativno vrz vkupni ot obem na industrijskoto proizvodstvo i se dol`e{e glavno na namalenoto proizvodstvo na energija od hidrocentralite.

Grafikon 2
Industrijsko proizvodstvo
(vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika.

II. Monetarni dvi`ewa

Vo dekemvri 2007 godina, *primarnite pari*⁴ iznesuvaa 30.309 milioni denari i zabele`aa pozitivna promena od 14%, vo odnos na krajot na minati ot mesec, odrzuvaj}i go sezonski ot porast na pobaruva-kata na *gotovi pari* i povi sokoto ni vo na *likvidni sredstva na bankite*⁵.

Vo dekemvri 2007 godina, *deviznite transakcii na NBRM* deluvaa vo nasoka na povlekuvawe likvidnost, {to vo najgolem del proizleze od neto-proda`bata na devizi za potrebite na dr`avata⁶. Pri toa,

po minatomese-nata neto-proda`ba na devizi, ostvarena vrz osnova na transakcii so bankite, vo dekemvri 2007 godina, NBRM ostvari neto-otkup na devizni sredstva od bankite-poddr`uva-i. Pridones vo nasoka na povlekuvawe likvidnost imaa i *gotovite pari vo optek*, dodeka *denarskite depoziti na dr`avata kaj NBRM* pretstavuvaa tek na kreirawe likvidnost. *Monetarnite instrumenti* deluvaa vo nasoka na sterilizacija, preku zgolemen iznos na blagajni-ki zapisi (pri re-isi nepromeneto ni vo na dr`avni zapisi za monetarni celi). Vo noemvri 2007 godina,

odnos na noemvri, glavno zaradi pointenzivnite kapitalni rashodi i realizirani te odlivi na sredstva vrz osnova na isplati vrz osnova na revizijata na privatizacijata na edno javno pretprijatie i isplati po zavr{uvaweto na sudski spor.

⁴ Analizata se odnesuva na primarnite pari bez zadol`itelnata rezerva na devizni te depoziti.

⁵ Ja sodr`i gotovinata vo blagajna i sredstvata na smetkata na bankite kaj NBRM.

⁶Na krajot na 2007 godina, saldoto na denarskata smetka na dr`avata kaj NBRM se namali za 50,8% vo

bankite izdvoija 8,1% nad obvrskata za zadol`itelna rezerva (vo denari)⁷, { to vo odnos na prethodni ot presmetkoven peri od pretstavuva{e namaluvawe od 0,2 procentni poena.

Tabela 1
Tekovi na kreirawe i povlekuvawe likvidnost*
(vo milioni denari)

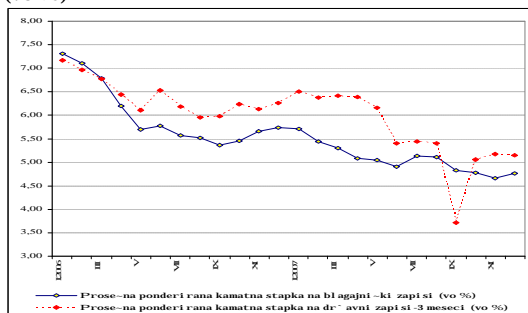
	sostojbi vo milioni denari		promeni vo milioni denari
	30.11.2007	31.12.2007	
Likvidni sredstva na bankite (smetka na bankite kaj NBRM)	8.600	10.415	1.815
Kreirawe likvidnost			5.257
I. Neto doma{ na aktiva	-69.291	-64.034	5.257
od t o a:			
Denarski depoziti na dr`avata kaj NBRM ¹	-19.426	-9.846	9.580
Blagajni-ki zapisi na NBRM	-19.175	-20.995	-1.820
Dr`avni zapisi za monetarni celi	-4.561	-4.560	1
Ostanati stavki, neto	-23.261	-24.106	-845
Povlekuvawe likvidnost			-3.442
I. Neto devizna aktiva	95.873	94.343	-1.530
Z. Gotovi pari vo optek	16.290	17.927	1.637
Z. Gotovi na vo blagajna na bankite	1.692	1.967	275

¹ I sklu-eni se dr`avni te zapisi za monetarni celi.
* Poziti vna promena-kreirawe likvidnost; negati vna promena-povlekuvawe likvidnost.

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija.

Na aukciite na blagajni-ki zapisi na NBRM, odr`ani vo dekemvri 2007 godina, be{e realizirana prose-na ponderirana kamatna stapka od 4,77% (4,66% vo noemvri 2007 godina), dodeka prose-nata ponderirana kamatna stapka na dr`avni te zapisi (so ro-nost od tri meseci) iznesuva{e 5,15% (5,17% vo prethodni ot mesec).

Grafikon 3
Prose-ni kamatni stapki na blagajni-ki te zapisi na NBRM i na dr`avni te zapisi (vo %)

I zvor: NBRM i Mini sterstvo za f i nansi i.

Vo tekot na dekemvri 2007 godina, monetarni te dvi`ewa bea pod vlijani e na voobi~aeni te sezonski faktori (novogodi{nite i bo`i}nite praznici) { to uslovi ja zgolemena pobaruva-ka za

⁷ Kako period na odr`uvawe (ispolnuvawe) na obvrskata za zadol`itelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11. den vo tekovni ot mesec do 10. den vo sledni ot mesec. Vi{okot se odnesuva na sredstvata izdvoeni na smetkata na bankite kaj NBRM nad obvrskata za zadol`itelna rezerva.

gotovi pari od 10%, vo odnos na prethodni ot mesec. Porastot na gotovite pari vo optek, kako i zgolemeni ot iznos na transakci ski te depoziti (18,4% na mese-na osnova) pri doneso a najtesni ot monetaren agregat M1 da zabel e`i mese-en porast od 15 % vo dekemvri 2007 godina. Vakvite dvi`ewa, vo kombinacija so zgolemu vaweto na vkupni te depoziti, dovedo a do porast na po{iroki te monetarni agregati M2 i M4 za identi~ni 5,3%, vo sporedba so prethodni ot mesec. Na godi { na osnova (dekemvri 2007 godina / dekemvri 2006 godina), po{iroki te monetarni agregati M2 i M4 bea povi soki za 28,3% i 29,5%, soodvetno.

Tabela 2
Monetarni agregati i ni vni te komponenti (vo mi li oni denari)

	31.12.2007	mese-na	godi { na
	godina	promena	promena
		vo %	vo %
Gotovi pari vo optek	17.927	10,0	10,6
Depozitni pari	27.832	18,4	50,1
Monetaren agregat M1	45.759	15,0	31,7
Kratkoro-ni denarski depoziti	55.054	1,8	51,6
Monetaren agregat M2-denarski del	100.813	7,4	41,9
Kratkoro-ni devizni depoziti	64.047	2,2	11,5
Monetaren agregat M2	164.860	5,3	28,3
Nemonetarni depoziti	10.171	5,5	53,2
-denarski	5.669	9,3	56,2
-devizni	4.502	1,0	49,7
Monetaren agregat M4	175.031	5,3	29,5

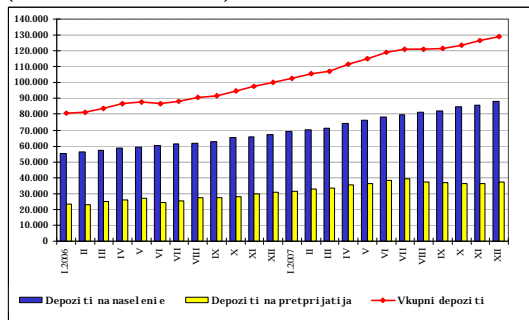
I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija.

Neprekinati ot porast na vkupni ot depozit en pot encijal na bankite⁸ prodol`i i vo dekemvri 2007 godina, { to dovede do mese-na stapka na porast od 2,3%. Od aspekt na ro-nata struktura, depozitite oro~eni na kratok rok imaa dominanten pri doneso vo porastot na vkupni te depoziti (81,9%), dodeka od valuten aspekt, pri doneso ot na denarski te i devizni te depoziti e re~isi i identi~en. Spored sektorskata distri bucija, pogol em pri doneso vo dopolnitel noto pro{iruvawe na depozitnata baza imaa depozitite na naseleni eto (77,4%), pri re~isi i identi~en mese-en porast na {tedeweto na naseleni eto i preprijatijata (od 2,6% i 2,5%, soodvetno). Na godi { na osnova (dekemvri 2007 godina / dekemvri 2006 godina), vkupni te depoziti na bankite bea povi soki za 28,8%.

⁸ Od oktombri 2007 godina, podatocite za vkupni te depoziti i krediti na bankite se bez „Makedonska banka“ AD Skopje, na koja na 16.10.2007 godina, NBRM f ja uki na dozvolata za osnovawe i rabotewe na banka.

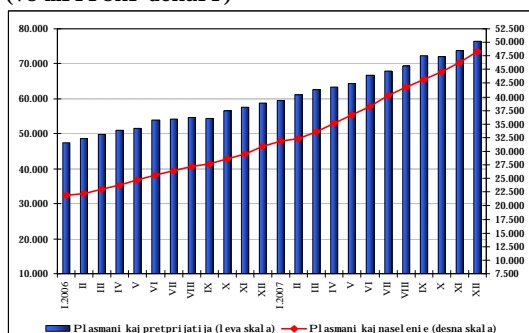
Grafikon 4
Dinamika na depozite
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Na krajot na dekemvri 2007 godina, *vkupnite plasmani na bankite kaj privatni ot sektor bea povi soki za 3,7%*, vo sporedba so krajot na prethodni ot mesec. Spored analizata na valutnata struktura, 77,1% od mese~nata promena na vkupnoto krediti rawe na privatni ot sektor be~e vo doma~ na valuta⁹, dodeka od aspekt na ro~nosta, dominantna zastapenost, i ponatamu, imaa dolgoro~nite krediti (so pridones od 72,7% vo porastot na vkupnite krediti). Nabquduvano po sektori, i pokraj toa { to pogolem del od porastot na vkupnite plasmani se objasnuva so krediti raweto na preprijatijata (pridones od 57,2%), zadol`uvaweto na naseleni eto prodol`i da bele`i poitenzi vna dinamika na rast. Vo dekemvri 2007 godina, godi~nata stapka na porast na vkupnite plasmani na bankite kaj privatni ot sektor iznesuva~e 39,1%.

Grafikon 5
Plasmani na bankite po sektori
(vo milioni denari)

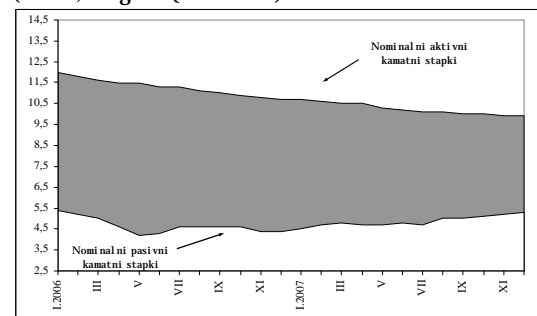
I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vo domenot na *kamatna politika na bankite*, vo tekot na dekemvri 2007 godina, ne bea zabele`ani pozna~ajni

⁹ Vklu~uva i denarski krediti so devizna klauzula.

promeni. Taka, prose~nata ponderirana kamatna stapka na denarski te krediti za site rokovi i sektori se zadr`a na istoto nivo kako i prethodni ot mesec i iznesuva~e 9,9%, dodeka prose~nata ponderirana kamatna stapka na denarski te depoziti za site rokovi i sektori se zgol emi za 0,1 procenten poen, vo odnos na noemvri, i iznesuva~e 5,3%.

Grafikon 6
Ponderirani kamatni stapki i margini na bankite*
(vo %, na godi { no ni vo)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

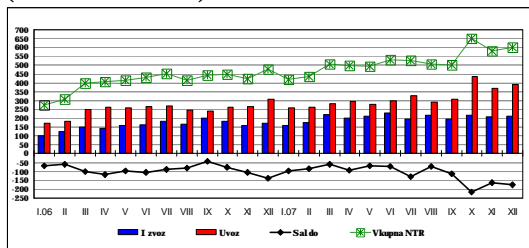
*Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti za site ro~nosti i sektori, pri {to se vkl u~eni i denarski te krediti i depoziti so valutna klauzula.

Vo dekemvri 2007 godina, prose~nata ponderirana kamatna stapka na devizni te krediti za site rokovi, sektori i valuti iznesuva~e 8,5% (8,4% vo prethodni ot mesec), dodeka prose~nata ponderirana kamatna stapka na devizni te depoziti za site rokovi, sektori i valuti go zadr`a ni voto od noemvri i iznesuva~e 2%.

III. Nadvore{ notrgovski i devizni dvi`ewa

Vo dekemvri 2007 godina, vkupnata *nadvore{ notrgovska razmena*¹⁰ dostigna nivo od 601,1 milion evra i vo odnos na prethodni ot mesec se zgolemi za 3,7%, kako rezultat na istovremeni ot porast na dve te komponenti na *nadvore{ notrgovskata razmena*. I meno, vo dekemvri 2007 godina, *izvozot na stoki* iznesuva{ e 212,9 milioni evra i ostvari mese~en porast od 2,1%, { to e rezultat pred s{ na zgolemeni ot izvoz na obleka, `elezo i ~elik i farmaceutski proizvodi. Vo sporedba so isti ot mesec od prethodnata godina, *izvozot* se zgolemi za 25,8%, pri { to povi soki ot izvoz na `elezo i ~elik i nivni proizvodi be{ e glav en faktor na porastot. *Uvozot na stoki*, vo dekemvri 2007 godina, dostigna iznos od 388,3 milioni evra { to pretstavuva{ e porast od 4,5%, vo odnos na noemvri 2007 godina. Analizirano po proizvodi, vakvata dinami ka na uvozot se dol`i na zgolemeni ot uvoz na mineralni goriva i `elezo i ~elik i nivni proizvodi. Na godi{ na osnova, uvozot zabele`a zgolemu vawe od 26,2% { to proizleguva od povi soki ot uvoz na vozila, elektri ~ni ma{ ini, `elezo i ~elik i nivni proizvodi, rudi i oprema.

Grafikon 7
Nadvore{ notrgovska razmena na
Republi ka Makedonija
(vo milioni evra)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republi ka Makedonija.

Vakvata dinami ka na dve te kategorii na razmenata dovede do zgolemu vawe na trgovski ot deficit od 7,7%, na mese~na osnova, koj{ to vo dekemvri dostigna iznos od 175,4 milioni evra. Pri toa, vo dekemvri 2007 godina, stapkata na pokrienost na uvozot so izvoz se namali za 1,3 procentni poeni, vo odnos na prethodni ot mesec, i iznesuva{ e 54,8%.

¹⁰ I zvor: Prethodni podatoci na Dr`aven zavod za statistika na Republi ka Makedonija. I zvozot na stoki e prika`an na f.o.b.-osnova, dodeka uvozot na stoki e prika`an na c.i.f.-osnova.

Vo peri odot januari-dekemvri 2007 godi na, vkupnata *nadvore{ notrgovska razmena* iznesuva{ e 6.241,4 milioni evra i vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina be{ e pogolema za 27,5%, pri istovremen porast na dve te stavki na razmenata. I meno, *izvozot na stoki* vo 2007 godina ostvari kumulativen porast od 28,3% i iznesuva{ e 2.446,4 milioni evra. Vakvi ot porast glavno go odrazi povi soki ot izvoz na `elezo i ~elik i nivni proizvodi (pridones od 75,8%), kako i povi soki ot izvoz na obleka i tekstili na rudi. Vkupni ot uvoz na stoki vo 2007 godina godina iznesuva{ e 3.795 milioni evra i zabele`a porast od 27%, vo odnos na isti ot peri od od 2006 godina, { to glavno se dol`i na zgolemeni ot uvoz na `elezo i ~elik i nivni proizvodi, mineralni goriva, elektri ~ni ma{ ini, rudi, vozila i oprema. Vo 2007 godina e ostvaren trgovski def icit od 1.348,6 milioni evra, koj{ to vo sporedba so isti ot peri od od 2006 godina e povi sok za 24,7%. Istovremeno, stapkata na pokrienost na uvozot so izvoz se zgolemi za 0,7 procentni poeni i iznesuva{ e 64,5%.

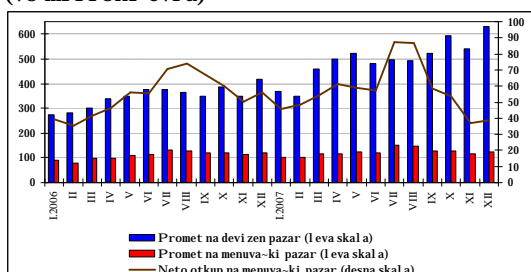
Vo dekemvri 2007 godi na, vkupni ot promet realiziran na *devizni ot pazar* iznesuva{ e 632,3 milioni evra i na mese~na osnova be{ e povi sok za 17,2%. Vo uslovi na porast na pobaruva~kata na devizi (od 6,1%) i pad na ponudata na devizi (od 2,6%), neto~prodaba na devizi od strana na bankite kon pretprijatijata se zgolemi za 50,3% vo odnos na prethodni ot mesec. Na devizni ot pazar vo dekemvri, NBRM ostvari neto~otkup na devizni sredstva od 2,7 milioni evra, pri { to kumulativno, vo 2007 godina, neto~otkupot na devizi na devizni ot pazar od strana na NBRM dostigna 354 milioni evra. Neto~odlivate nastanati vrz osnova na pla}awa na dr`avata po zavr{ en sudski spor, kako i vrz osnova na revizija na privatizacijata na edno javno pretprijatie, pri doneso a za mese~en pad na *bruto devizni te rezervi* (od 1,5%). Sepak, na 31.12.2007 godina, bruto devizni te rezervi iznesuvaat 1.524,4 milioni evra i, vo odnos na krajot na 2006 godina, bea povi soki za 107,7 milioni evra, { to glavno se dol`i na visoki ot neto~otkup na devizni ot pazar od strana na NBRM.

Vo dekemvri 2007 godina, prometot na *menuva-kiot pazar* iznesuva{ e 124 milioni evra, { to pretstavuva pad od 6,5%, na mese-na osnova. Pri toa, vo uslovi na istovremen porast na pobaruva-kata i ponudata na devizi (za 7,4% i 6,1%, soodvetno), se ostvari neto-otkup na devizi vo iznos od 38,9 milioni evra, koj{ to be{ e povisok za 4,7%, vo odnos na prethodniot mesec. Na kumulativna osnova, vo 2007 godina, neto-otkupot na *menuva-kiot pazar* dostigna 687,5 milioni evra i se zgolemi za 5,6%, vo sporedba so 2006 godi na.

Grafikon 8

Dvi{ewe na vkupniot promet na devizniot i *menuva-kiot pazar* (vo milioni evra)

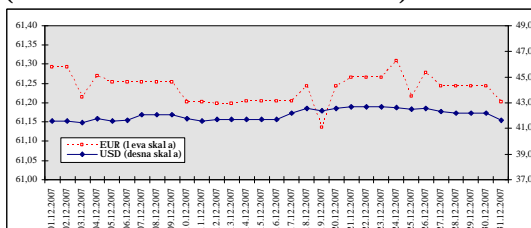

I zvor: Dr{aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Devizniot kurs na denarot vo odnos na evroto na devizniot pazar e relativno stabilen i na 31.12.2007 godina, iznesuva{ e 61,2 denara za edno evro. Devizniot kurs na denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar na 31.12.2007 godi na iznesuva{ e 41,66 denari za eden ameri kanski dolar i, vo odnos na krajot na prethodniot mesec, deprecira za 0,2% (na krajot na noemvri se razmenuvaa 41,59 denari za eden ameri kanski dolar).

Grafikon 9

Dneven sreden devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i ameri kanski ot dolar na devizniot pazar (denari za edni ca stranska valuta)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Na 31.12.2007 godi na, *nadvore{ ni ot dolg*¹¹ na Republika Makedonija vrz osnova na *dolgoro-ni krediti i zaemi* iznesuva{ e 1.741,9 milioni evra i vo odnos na prethodniot mesec¹², se zgolemi za 86,1 milion evra, { to se dol{i na pogolemi ot iznos na koristeni sredstva (50,9 milioni evra) vo sporedba so platenite obvrski (21,8 milioni evra), kako i na preklasifikacijata na kratkoro-nite obvrski vo dolgoro-en dolg. Pritoa, na 31.12.2007 godi na, vkupni ot dolgoro-en dolg na privatniot sektor iznesuva{ e 714,1 milion evra, { to pretstavuva porast od 48,2 miliona evra vo odnos na krajot na prethodniot mesec, taka { to pozna-ajnoto u-estvo vo porastot otpadna na dolg na doma{nite banki kon stranstvo (69,1%). Istovremeno, porast od 37,9 milioni evra zabele{a vkupni ot dolgoro-en dolg na javniot sektor, { to glavno be{e rezultat na zadol{uvaweto vrz osnova na kreditot od MBOR (PDPL II, vo iznos od 23,3 milioni evra). Od druga strana, vo dekemvri 2007 godina, *kratkoro-ni ot nadvore{ en dolg* vo iznos od 152,7 milioni evra (vo celost se odnesuva na privatniot sektor) zabele{a namaluvawe od 23,6 milioni evra na mese-na osnova, pritoa, povle-enite sredstva iznesuvaa 18,6 milioni evra, dodeka platenite obvrski iznesuvaa 5,5 milioni evra. Vo dekemvri 2007 godina, novoskl-u-enite krediti iznesuvaa 15,8 milioni evra, od koi pogolemi ot del se odnesuva{ e na kratkoro-nite krediti odobreni na privatniot sektor.

¹¹ Prethodni podatoci na NBRM.

¹² Podatokot za sostojbata na dolg na 30.11.2007 godi na e nerevi di ran.

Prilog tabeli**Dvi `ewa vo real ni ot sektor vo Republ i ka Makedoni ja****Tabela 1**

Tro{oci na `ivot i ceni na malo

	<u>XII.2007</u>	<u>XII.2007</u>	<u>I-XII.2007</u>
	<u>XI.2007</u>	<u>XII.2006</u>	<u>I-XII.2006</u>
	vo %		
Tro{oci na `ivotot	1.2	6.1	2.3
I shrana	2.4	12.8	3.9
Tutun i pijal aci	-0.1	2.4	1.8
Obleka i obuvki	3.2	5.6	1.8
Domuvawe	0.0	4.1	4.7
Stan (stanari na, voda, usl ugi)	-0.1	9.5	6.3
Ogrev i osvetleni e	0.1	3.3	5.8
Higi ena i zdravje	0.8	0.6	0.3
Kultura i razonoda	-1.2	-1.2	2.4
Soobra}ajni sredstva i usl ugi	-0.5	-1.6	-3.1
Restorani i hotel i	2.2	10.0	4.7
Ostanati usl ugi nespomnati na drugo mesto	-1.0	12.2	8.6
<i>St oki</i>	<i>1.5</i>	<i>7.6</i>	<i>3.0</i>
<i>Usl ugi</i>	<i>0.1</i>	<i>0.7</i>	<i>-0.3</i>
Ceni na malo	0.8	4.6	2.6
Zemjodelski proi zvodi	3.4	15.3	5.2
Neprehranbeni i ndustri ski proi zvodi	0.4	4.8	3.4
I ndustri sko - prehranbeni proi zvodi	2.2	12.3	3.4
Pijal aci (alkohol ni i bezal kohol ni)	-0.1	1.1	0.7
<i>St oki</i>	<i>1.0</i>	<i>7.0</i>	<i>3.4</i>
<i>Usl ugi</i>	<i>0.5</i>	<i>0.8</i>	<i>1.5</i>

I zvor: Dr `aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 2
Ceni na proizvodi tel i na i ndustri ski proizvodi *

	<u>XII.2007</u> <u>XI.2007</u>	<u>XII.2007</u> <u>XII.2006</u>	<u>I-XII.2007</u> <u>I-XII.2006</u>
	vo %		
Ceni na proizvodi tel i te na i ndustri ski proizvodi	0.1	4.2	1.6
Energija	-1.6	7.1	1.7
I ntermedi jarni proizvodi, osven energija	1.3	8.3	5.7
Kapi tal ni proizvodi	0.0	0.2	1.2
Trajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	0.0	0.0	0.2
Netrajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	0.3	0.1	-1.1
<i>Vadewe rudi i kamen</i>	<i>0.1</i>	<i>-2.5</i>	<i>0.0</i>
<i>Prerabot uva~ka i ndust rija</i>	<i>0.3</i>	<i>4.2</i>	<i>0.4</i>
Proi zvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijal aci	1.5	8.6	2.8
Proi zvodstvo na tutunski proizvodi	0.1	-7.6	-2.1
Proi zvodstvo na tekstil ni tkaeni ni	0.0	0.0	-0.3
Proi zvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe krzno	0.0	-2.1	-2.2
I zdava~ka dejnost, pe~atewe i reprodukcija na sni meni medi umi	0.0	0.3	-0.3
Proi zvodstvo na koks, deri vati na naf ta i nukl earno gori vo	-2.1	7.7	-6.6
Proi zvodstvo na hemi kal i i i hemi ski proizvodi	0.0	-1.2	-0.9
Proi zvodstvo na proizvodi od guma i proizvodi od pl asti ~ni masi	0.0	-3.1	-0.6
Proi zvodstvo na proizvodi od drugi nemetal ni mi neral i	0.0	0.5	1.6
Proi zvodstvo na osnovni metal i	-0.8	9.3	10.9
Proi zvodstvo na metal ni proizvodi vo metal oprerabotuva~kata f aza, osven ma{ i ni i uredi	0.0	1.1	2.7
Proi zvodstvo na elektri ~ni ma{ i ni i aparati, nespomnati na drugo mesto	0.0	3.3	4.5
<i>Snabduvawe so elekt ri ~na energija, gas i voda</i>	<i>-1.2</i>	<i>5.3</i>	<i>12.0</i>

*Prethodni podatoci.

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 3
I ndustri sko proi zvodstvo*

	struktura vo %	XII.2007	XII.2007	I-XII.2007
		XI.2007	XII.2006	I-XII.2006
		vo %		
Vkupno	100.0	0.2	2.6	3.7
Energi ja	18.3	17.6	-2.8	-6.9
I ntermedi jarni proi zvodni , osven energija	34.1	-13.7	1.3	12.9
Kapi talni proi zvodni	5.1	-21.0	3.6	19.7
Trajni proi zvodni za { i roka potro{ uva~ka	2.2	-3.2	-6.2	8.8
Netrajni proi zvodni za { i roka potro{ uva~ka	40.3	10.5	7.0	-2.0
Vadewe rudi i kamen	3.9	24.5	4.8	9.8
Vadewe kamen jagl en i l i gni t, vadewe na treset	1.6	22.7	-0.3	-1.3
Vadewe rudi na metal	0.7	24.7	43.9	68.9
Vadewe drugi rudi i kamen	1.5	26.4	-17.6	-8.1
Prerobot uva~ka i ndust rija	83.9	-3.8	1.4	5.2
Proi zvodstvo na prehranbeni proi zvodni i pijal aci	16.1	19.0	12.2	7.7
Proi zvodstvo na tutunski proi zvodni	5.7	7.3	115.6	-0.8
Proi zvodstvo na tekstil ni tkaeni ni	1.7	-18.6	-16.5	-7.3
Proi zvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe krzno	11.1	-9.5	-20.7	-14.5
[tavewe i dorabotka na ko` a, proi zvodstvo na kuf eri , ra~ni torbi, sedla, sara~ki proi zvodni i obuvki	1.5	-12.7	0.8	0.5
Prerabotka na drvo, proi zvodni od drvo i pl uta, osven mebel , proi zvodstvo na predmeti od sl ama i pl etarski materijal	1.2	-8.6	-22.5	0.1
Proi zvodstvo na cel ul oza, hartija i proi zvodni od hartija	1.1	11.0	14.8	1.1
I zdava~ka dejnost, pe~atewe i reprodukcija na sni meni medi umi	3.1	30.5	-13.7	-12.2
Proi zvodstvo na koks, deri vati na naf ta i nuklearno gorivo	4.5	4.7	-27.3	-2.4
Proi zvodstvo na hemikal i i i hemi ski proi zvodni	4.6	18.0	13.5	0.1
Proi zvodstvo na proi zvodni od guma i proi zvodni od plasti ~ni masi	1.9	-3.0	2.2	2.2
Proi zvodstvo na proi zvodni od drugi nemetal ni mi neral i	7.3	-30.0	-30.5	3.8
Proi zvodstvo na osnovni metal i	11.2	-1.1	17.6	34.3
Proi zvodstvo na metal ni proi zvodni vo metal oprerabotuva~kata f aza, osven ma{ i ni i uredi	3.3	-49.4	12.1	45.6
Proi zvodstvi na ma{ i ni i uredi , nespomnati na drugo mesto	1.4	-0.3	3.2	39.1
Proi zvodstvo na el ektri ~ni ma{ i ni i aparati , nespomnati na drugo mesto	3.5	-14.7	-6.7	-24.4
Proi zvodstvo na motorni vozi la, pri kol ki i pol upri kol ki	1.1	-18.6	-15.4	-27.0
Proi zvodstvo na drugi soobra} ajni sredstva	1.1	-38.2	-4.3	33.4
Proi zvodstvo na mebel i drugi raznovi dni proi zvodni , nespomnati na drugo mesto	2.0	-1.9	-17.9	-15.0
Recikla` a	0.6	-23.6	-36.2	-35.6
Snabduvawe so el ektri ~na energi ja, gas i voda	12.2	22.3	9.8	-9.5

* Prethodni podatoci.

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Monetarni dvi `ewa vo Republ i ka Makedonija**Tabela 4**Pregled na Narodna banka na Republ i ka Makedonija
(tekoven kurs, vo mi li oni denari)

	XII.06	I.07	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07
I. Neto devizna aktiva	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790	89659	91954	94209	95977	95873	94343
Aktiva	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849	89718	91954	94209	95977	95873	94343
Pasiva	2645	2619	2455	2460	2254	0	59	59	0	0	0	0	0
II. Neto domf na aktiva	-53852	-55452	-54084	-55711	-56502	-60195	-55952	-52894	-58655	-61676	-62021	-62093	-56757
Kredi ti na banki, meto	-9422	-11596	-11137	-11274	-11726	-13755	-15067	-10082	-10432	-16311	-17758	-19147	-20968
Kredi ti na banki	34	34	29	29	29	29	28	28	28	28	28	28	27
Aukcija na kredi ti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aran `mani za reotkup	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredi ti vrz osnova na hartii od vrednost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolgoro-ni kredi ti	24	24	19	19	19	19	18	18	18	18	18	18	16
Avansi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostanato	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	11
I nstrumenti	-9456	-11630	-11166	-11303	-11755	-13784	-15095	-10110	-10460	-16339	-17786	-19175	-20995
Aukcija na blagajni -ki zapisi	-9456	-11630	-11166	-11303	-11755	-13784	-15095	-10110	-10460	-16339	-17786	-19175	-20995
Net o, Dr `ava	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497	-28290	-33174	-29929	-28610	-26883	-18960
I. Kredi ti na dr `avata	2267	2267	2267	2267	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039
Koristewe na kredi t od Fondot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obi -en kredit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otkupeni dr `avni hartii od vrednost	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039	1039
Ostanato	1228	1228	1228	1228	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Depoziti na dr `avata	-32957	-32094	-30508	-32236	-31279	-33163	-27536	-29329	-34213	-30968	-29649	-27922	-19999
A) Vo denari	-15326	-17161	-17647	-20106	-19997	-21803	-21807	-23940	-29221	-26128	-25403	-23987	-14406
Depoziti pari	-15326	-17161	-17647	-20106	-19997	-21803	-21807	-23940	-29221	-26128	-25403	-23987	-14406
- Trezorska smetka	-10303	-12307	-12416	-14093	-13228	-14135	-13209	-14923	-19309	-19302	-19467	-18893	-9296
- Drugi buxetski fondovi	-5023	-4854	-5231	-6013	-6769	-7668	-8598	-9017	-9912	-6826	-5936	-5094	-5110
od toa: Dr `avni hartii od vrednost za monetarni celi	-4573	-4391	-4756	-5537	-6284	-7166	-8082	-8520	-9412	-6312	-5409	-4561	-4560
Fond za poddrf ka na monetarnata poli tika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B) Vo stranska valuta	-17631	-14933	-12861	-12130	-11282	-11360	-5729	-5389	-4992	-4840	-4246	-3935	-5593
Depoziti na Centralnata vlada	-17515	-14820	-12745	-12015	-11168	-11247	-5599	-5261	-4861	-4709	-4116	-3804	-5446
Drugi depoziti na dr `avata	-116	-113	-116	-115	-114	-113	-130	-128	-131	-131	-130	-131	-147
3. Eksterna smetka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostanati stavki, neto	-13740	-14029	-14706	-14468	-14536	-14316	-14388	-14522	-15049	-15436	-15653	-16063	-16829
Ostanat aktiva	5727	5746	5760	5691	5612	5689	5610	5692	5732	5697	5101	5170	4541
Ostanata pasiva	-5732	-5503	-5512	-5554	-5593	-5605	-5605	-5514	-5624	-5749	-5030	-5054	-4335
od koj: Preodna smetka	-171	-25	-66	-58	-46	-25	-68	-33	-41	-107	-21	-77	-74
Kapitalna smetka	-11819	-12335	-12463	-12257	-12137	-12046	-11994	-12169	-12376	-12590	-12959	-13045	-13731
Ostanati stavki	-1916	-1937	-2491	-2348	-2418	-2354	-2399	-2531	-2781	-2794	-2765	-3134	-3304
Primarni pari	31264	28432	29137	29355	31355	30604	31838	36765	33299	32533	33956	33780	37586
Gotovi pari vo optek	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17927
Gotovi na vo blagajna	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590	1741	1816	1768	1720	1692	1967
Smetki na banki	13532	12508	12631	12853	14257	13601	14404	18351	15103	14019	15661	15798	17692
od koj: Zadol `itel na rezerva na devizni depoziti	6373	6462	6509	6595	6675	6740	6949	6987	7144	7229	7317	7198	7277

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija.

Tabela 5
Monetaren pregled (prodol`uva)
(tekoven kurs, vo milioni denari)

	XII.06	I.07	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07
I. Neto devizna aktiva	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566	110631	113010	111578	113946	112282	109802
<i>Narodna banka</i>	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790	89659	91954	94209	95977	95873	94343
Aktiva	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849	89718	91954	94209	95977	95873	94343
Pasi va	2645	2619	2455	2460	2254	0	59	59	0	0	0	0	0
<i>Depozit ni banki</i>	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776	20972	21056	17369	17969	16409	15459
Aktiva	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000	39182	40996	38175	38541	36865	38418
Pasi va	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224	18210	19940	20806	20572	20456	22959
II. Neto doma{ na aktiva	28288	29824	33173	34538	37587	38540	48712	49613	48103	50327	49494	54833	66194
1. Doma{ ni kredit i	77176	79487	83921	85601	88305	89928	100434	101445	100551	104481	105738	110889	123145
od koi : pobaruvawa od dr` avata	-17184	-16633	-14556	-15513	-14956	-15969	-9477	-11370	-15450	-15736	-15595	-13800	-5922
a) Depozit ni banki	107866	109314	112162	115570	118545	122052	126931	129735	133725	134410	134348	137772	142105
-vo denari	84368	85822	87861	90626	93354	96169	99837	102258	105693	105391	105658	108192	111471
Dr` ava	13377	13067	13562	14337	15165	16041	16907	16770	17557	14020	12805	12851	12783
Kredit i	13355	13045	13539	14314	15142	16018	16883	16746	17533	13999	12784	12830	12762
a) Buxet i mi ni sterstva	13095	12762	13241	14052	14994	15893	16777	16661	17469	13946	12739	12788	12723
b) Fondovi	260	283	298	262	148	125	106	85	64	53	45	42	39
v) I nst i t. na central nata dr` avna vl ast: sudovi ,													
i tn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Presmetana nenapl atena kamata	22	22	23	23	23	23	24	24	24	21	21	21	21
Nedr` aven sektor	70991	72755	74299	76289	78189	80128	82930	85488	88136	91371	92853	95341	98688
Kredit i	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031	81138	83694	86908	88517	91022	94496
od koi : Dostasani nenapl ateni pobaruvawa	9810	9737	9721	9560	9848	10180	10049	9653	9756	10125	9725	9825	8968
Presmetana nenapl atena kamata	4581	4698	4730	4752	4809	4840	4899	4350	4442	4463	4336	4319	4192
-vo stranska valuta	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094	27477	28032	29019	28690	29580	30634
Dr` ava	129	127	123	119	119	114	113	150	167	173	210	232	255
od koi : Dostasani nenapl ateni pobaruvawa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedr` aven sektor	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981	27327	27865	28846	28480	29348	30379
od koi : Dostasani nenapl ateni pobaruvawa	1650	1625	1473	1511	1566	1630	1611	1591	1748	1763	1691	1631	1518
b) Pobaruvawa na Narodnata banka od dr` avata	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497	-28290	-33174	-29929	-28610	-26883	-18960
2. Ost anat i st avki, net o	-48888	-49663	-50748	-51063	-50718	-51388	-51722	-51832	-52448	-54154	-56244	-56056	-56951
od koi : pobaruvawa od dr` avata													
za zamrznati devizni { tedni vlogovi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Presmetana nenapl atena kamata	-4603	-4720	-4753	-4775	-4832	-4863	-4923	-4374	-4466	-4484	-4357	-4340	-4213
Ostanato	-44285	-44943	-45995	-46288	-45886	-46525	-46799	-47458	-47982	-49670	-51887	-51716	-52738

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Monetaren pregl ed
(tekoven kurs, vo mi li oni denari)

	XII.06	I.07	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07
M4 Vkupno	136330	136279	140313	143013	148538	152318	156278	160244	161113	161905	163440	167115	175996
M4 (nedr` aven sektor)	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152	159208	160102	160861	162334	166154	175031
M1 (Vkupno)	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864	38448	39556	39864	39178	40290	46202
M1 (nedr` aven sektor)	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45759
Gotovi pari vo optek	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17927
Depozitni pari (vkupno)	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020	21775	23176	23118	22603	24000	28275
Depozitni pari (nedr` aven sektor)	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27832
Depozitni banki	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814	21552	22699	22645	22175	23752	28127
Depozitni pari na nedr` avni ot sektor	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27684
Depozitni pari na dr` avata	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443
a) Buxet i mi ni sterstva	551	234	262	226	219	227	232	304	243	276	269	255	271
b) Fondovi	138	284	327	801	236	302	312	227	261	239	342	245	172
v) Insti t. na centralnata dr` avna vl ast: sudovi, i t n	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0
Narodna banka - depozitni pari na nedr` avni ot sektor	23	96	331	423	474	377	206	223	477	473	428	248	148
M2 (Vkupno)	129644	129731	133527	136240	140944	143911	147785	151132	152010	152443	153954	157420	165712
M2 (nedr` aven sektor)	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709	150146	151049	151450	152899	156510	164860
Kvazi-depoziti (vkupno)	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921	112684	112454	112579	114776	117130	119510
Kvazi-depoziti (nedr` aven sektor)	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390	112230	111998	112102	114333	116721	119101
Depozitni banki	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921	112684	112454	112579	114776	117130	119510
Nedr` aven sektor	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390	112230	111998	112102	114333	116721	119101
Denari	36317	37295	39293	40511	43540	45648	48389	49353	48434	50045	52787	54061	55054
Stranska valuta	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001	62877	63564	62057	61546	62660	64047
Depozitni na dr` avata	461	449	458	463	564	496	531	454	456	477	443	409	409
Denari	460	448	457	462	563	496	531	454	456	477	443	408	408
Stranska valuta	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1
NBRM - kvazi-depoziti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemonetarni depoziti (vkupno)	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493	9112	9103	9462	9486	9695	10284
Nemonetarni depoziti i vo denari (vkupno)	3678	3641	3739	3799	4536	4734	4938	5217	5407	5549	5175	5237	5782
Nemonetarni depoziti i vo stranska valuta (vkupno)	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4502
Nemonetarni depoziti (nedr` aven sektor)	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443	9062	9053	9411	9435	9644	10171
Nemonetarni depoziti i vo denari (nedr` aven sekt or)	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888	5167	5357	5498	5124	5186	5669
Nemonetarni depoziti i vo stranska valuta (nedr` . seki	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4502
-Depozitni banki	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493	9112	9103	9462	9486	9695	10284
Nemonetarni depoziti vo denari - nedr` aven sektor	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888	5167	5357	5498	5124	5186	5669
Nemonetarni depoziti vo stranska valuta - nedr` . sek	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4502
Nemonetarni depoziti vo denari - Dr` ava	49	49	50	50	50	50	50	50	50	51	51	51	113
Nemonetarni depoziti vo stranska valuta - Dr` ava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-NBRM nemonetarni depoziti (nedr` aven sektor)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Denari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stranska valuta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vkupni depoziti	120124	121752	125327	127979	133007	136959	140434	143571	144733	145159	146865	150825	158069
Vkupni depoziti (nedr` aven sektor)	118925	120735	124230	126439	131937	135883	139308	142535	143722	144115	145759	149864	157104

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 6

Vkupni depoziti na nedr` avni ot sektor
(vo mi li oni denari)

	31.12.2007		mese-na promena		godi { na promena		struktura
	godi na						
	vo mi l. denari	vo mi l. denari	vo %	vo mi l. denari	vo %	vo %	
Vkupni depoziti	129.272	2.907	2,3	28.888	28,8	100,0	
1. Spored ro-nost							
-kratkoro~ni	119.101	2.380	2,0	25.354	27,0	92,1	
-dolgoro~ni	10.171	527	5,5	3.534	53,2	7,9	
2. Spored valuta							
- denarski	60.723	1.476	2,5	20.777	52,0	47,0	
- devizni	68.549	1.431	2,1	8.111	13,4	53,0	

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 7
Depoziti na naselene i pretprijatija

	struktura vo %	31.12.2007	mese~na promena		godi { na promena	
		godi na	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari
Vkupni depoziti na naselene eto	100,0	88.106	2.249	2,6	20.754	30,8
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	92,7	81.641	2.081	2,6	18.183	28,7
- dolgoro~ni	7,3	6.465	168	2,7	2.571	66,0
2. Spored valuta						
- denarski	42,6	37.561	1.345	3,7	15.115	67,3
- devizni	57,4	50.545	904	1,8	5.639	12,6
Vkupni depoziti na pretprijatija	100,0	37.438	924	2,5	6.664	21,7
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	95,8	35.850	672	1,9	6.412	21,8
- dolgoro~ni	4,2	1.588	252	18,9	252	18,9
2. Spored valuta						
- denarski	53,4	20.005	406	2,1	4.490	28,9
- devizni	46,6	17.433	518	3,1	2.174	14,2

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 8
Depozitni pari na naselene i pretprijatija

	31.12.2007	mese~na promena		godi { na promena	
	godi na	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari
Depozitni pari	27.832	4.333	18,4	9.291	50,1
- Depozitni pari na naselene eto	5.786	356	6,6	2.084	56,3
- Depozitni pari na pretprijatija	19.777	4.386	28,5	6.926	53,9

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 9
Plasmani kaj nasel eni e i pretpri jatija

	31.12.2007	mese~na promena		godi { na promena	
	godi na	vo mi l.	vo mi l.	vo mi l.	vo %
	denari	denari	vo %	denari	vo %
Vkupni plasmani	124.875	4.505	3,7	35.095	39,1
<i>Denarski plasmani</i>	94.496	3.474	3,8	28.083	42,3
<i>od t oa:</i>					
-pretpri jatija	48.274	1.692	3,6	11.113	29,9
-nasel eni e	45.929	1.787	4,0	16.780	57,6
 <i>Devi zni plasmani</i>	30.379	1.031	3,5	7.012	30,0
<i>od t oa:</i>					
-pretpri jatija	28.016	886	3,3	6.357	29,4
-nasel eni e	2.343	145	6,6	637	37,3

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 10
Ro~na i sektorska struktura na denarski te i devi zni te plasmani

	31.12.2007	mese~na promena		godi { na promena	
	godi na	(vo procentni poeni)		(vo procentni poeni)	
	(vo %)				
Denarski plasmani	100,0				
ro~na struktura					
- kratkoro~ni	42,2	-0,7		-4,8	
- dol goro~ni	57,8	0,7		4,8	
sektorska struktura					
- pretpri jatija	51,1	-0,1		-4,9	
- nasel eni e	48,6	0,1		4,7	
- ostanato	0,3	0,0		0,2	
Devi zni plasmani	100,0				
ro~na struktura					
- kratkoro~ni	26,1	0,5		1,5	
- dol goro~ni	73,9	-0,5		-1,5	
sektorska struktura					
- pretpri jatija	92,2	-0,2		-0,5	
- nasel eni e	7,7	0,2		0,4	
- ostanato	0,1	0,0		0,1	

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 11
Kamatni stapki

	dekenvri 2007 godi na vo %	mese~na promena vo procentni poeni	godi { na promena
Kamatna stapka na aukci i te na blagajni ~ki zapisi (28 dena)	4,8	0,1	-1,0
Prose~na ponderirana kamatna stapka na pazarot na pari (MBKS)*	3,1	-0,2	-1,8
Kamatna stapka na dr` avni zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci	5,2	0,0	-1,1
Ponderirani aktivni kamatni stapki na banki te	9,9	0,0	-0,8
Ponderirani pasivni kamatni stapki na banki te	5,3	0,1	0,9

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja i Pazar na pari i kratkoro~ni hartii od vrednost

* Se odnesuva na of i cijalni ot pazar na pari i na bilateralni te trguvawa me|u banki te.

Tabela 12
Aukci i na trezorski zapisi

Datum na odr` uvawe	Ponuda	Pobaruva~ka	Realizacija	Ponderirana kamatna stapka
	iznosi vo mil i oni denari			vo %
Dr` avni zapisi so rok na dostasuvawe od 3 meseci				
04.12.2007	200	206	196	5,15
18.12.2007	465	480	465	5,15
Dr` avni zapisi so rok na dostasuvawe od 6 meseci				
04.12.2007	400	227	227	5,24
Dr` avni zapisi so rok na dostasuvawe od 12 meseci				
18.12.2007	300	16	16	5,50

I zvor: Mi ni sterstvo za f i nansi i .

Nadvore{ notrgovski i devizni dvi `ewa vo Republ i ka Makedonija**Tabela 13**Nadvore{ notrgovska razmena na Republ i ka Makedoni ja
(vo mi li oni evra)

	XII.2007	I-XII.2007	XII.2007		XII.2007		I-XII.2007	
	iznos	iznos	XI.2007	%	XII.2006	%	I-XII.2006	%
Vkupna razmena	601,1	6.241,4	21,2	3,7	124,3	26,1	1.347,5	27,5
I zvoz	212,9	2.446,4	4,3	2,1	43,6	25,8	540,2	28,3
Uvoz	388,3	3.795,0	16,8	4,5	80,7	26,2	807,3	27,0
Saldo	-175,4	-1.348,6	-12,5	7,7	-37,0	26,8	-267,2	24,7

I zvor: Dr `aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 14Deset najgol emi trgovski partneri na Republ i ka Makedoni ja vo 2007 godi na
(vo mi li oni evra)

	Obemna stokovna razmena		U-estvo		I zvoz		U-estvo		Uvoz		Pokrienost na uvozot so izvoz	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%
REPUBLI KA MAKEDONI JA	6.241,4	100,0	2.446,4	100,0	3.795,0	100,0	64,5					
od toa:												
Srbija	789,7	12,7	465,3	19,0	324,4	8,5	143,4					
Germanija	734,0	11,8	352,7	14,4	381,3	10,0	92,5					
Grcija	608,0	9,7	306,5	12,5	301,5	7,9	101,7					
Rusija	484,0	7,8	17,2	0,7	466,8	12,3	3,7					
I talija	473,6	7,6	253,0	10,3	220,6	5,8	114,7					
Bugarija	370,3	5,9	176,2	7,2	194,1	5,1	90,8					
Hrvatska	198,8	3,2	118,8	4,9	80,0	2,1	148,5					
Turcija	180,2	2,9	38,7	1,6	141,5	3,7	27,4					
Kina	176,2	2,8	0,4	0,0	175,8	4,6	0,2					
[panija	165,2	2,6	128,1	5,2	37,1	1,0	345,7					
Vkupno (10 najgol emi part neri)	4.180,0	67,0	1.857,0	75,9	2.323,0	61,2	79,9					

I zvor: Dr `aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 15 Nadvore{ en dol g na Republ i ka Makedoni ja, kori steni sredstva i plateni obvrski ¹
(vo mi li oni evra)

	Sostojba na dol g		Koristeni sredstva		Plateni obvrski	
	30.11.2007	31.12.2007	XI.2007	XII.2007	XI.2007	XII.2007
Dolgoro~en dol g	1.655,8	1.741,9	29,8	50,9	8,3	21,8
Javen sektor	989,9	1.027,9	8,1	40,3	3,7	10,0
Of i cijalni kredi tori	769,0	807,5	8,1	40,3	3,6	2,3
Mul ti lateralni kredi tori	684,3	720,0	8,0	37,3	3,3	2,0
Bi lateralni kredi tori	84,8	87,5	0,1	3,0	0,3	0,3
Pri vatni kredi tori	220,9	220,3	0,0	0,0	0,0	7,7
Evroobvrznic i	150,0	150,0	0,0	0,0	0,0	6,9
Ostanati pri vatni kredi tori	70,9	70,3	0,0	0,0	0,0	0,7
Pri vatni sektor	665,9	714,1	21,6	10,5	4,6	11,8
Pri vatni banki	152,6	185,9	2,8	1,8	0,9	7,2
Nebankarski pri vatni sektor	513,3	528,2	18,8	8,7	3,7	4,6
Kratkoro~en dol g	176,4	152,7	7,1	18,6	5,8	5,5
Javen sektor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pri vatni sektor	176,4	152,7	7,1	18,6	5,8	5,5
Pri vatni banki	43,4	18,2	0,0	10,8	0,0	0,0
Nebankarski pri vatni sektor	133,0	134,5	7,1	7,7	5,8	5,5
Vkupno	1.832,2	1.894,7	36,8	69,5	14,1	27,3

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

1/ Podatoci te za sostojbata na dol got na 30.11.2007 se nerevi di rani .

Tabela 16Bi l ans na sostojba na NBRM na 31.12.2007 godi na
(mi li oni denari)

Aktiva	I znos	Pasiva	I znos
Devizni sredstva	94.343	Primarni pari	30.309
Pobaruvawa od javni ot sektor	1.591	I nstrumenti na NBRM	20.995
Pobaruvawa od banki i drugi f i nansi ski organi zaci i	1.347	Ograni ~eni depoziti	1.739
Ostanata akti va	3.224	Devi zni obvrski	0
		Depoziti na javen sektor	22.424
		Kapi tal ni smetki	13.731
		Ostanata pasiva	11.307
Vkupno	100.505	Vkupno	100.505

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja